خراسان رضوی

صفحه آخر

پنج‌شنبه
۱۹ اسفند ۱۳۹۵
۱۰ جمادی‌الثانی ۱۴۳۸
۸ صفحه/شماره ۳۵۲۳

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدیر مسئول: محمد سعید احدیان
سردبیر: سیدعلی علوی

دفتر مرکزی: مشهد، بلوار شهید صادقی
صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۷۳۵
تلفن: ۳۷۶۳۴۰۰۰-۰۵۱

نمابر دبیرخانه: ۰۵۱۳۷۶۲۴۳۹۵
پذیرش آگهی و اشتراک: ۰۵۱۳۷۰۱۰
پیامک: ۲۰۰۰۹۹۹

چاپ مشهد: شهر چاپ خراسان
روابط عمومی: ۰۵۱۳۷۰۰۹۱۱۱
نمابر تحریریه: ۰۵۱۳۷۶۲۶۵۰۱

حکمت روز

پیامبر اکرم (ص)

شش چیز را برای من ضمانت کنید تا من بهشت را برای شما ضمانت کنم، راستی در گفتار، وفای به عهد، برگرداندن امانت، پاکدامنی، چشم بستن از گناه و نگه داشتن دست (از غیر حلال).

نهج‌الفصاحه ص ۲۱۶، ح ۳۲۱

مناجات

خواجه عبدا... انصاری

الهی
مکش این چراغ افروخته را
و مسوز این دل سوخته را
و مران این بنده آموخته را

شاعران خراسانی

خراسان به روایت خراسان

۱۹ اسفند ۱۳۵۲

ماجرای دزدی شیر گاو

۴۳ سال پیش در چنین روزی، روزنامه «خراسان» نوشت:
مختار گاوی داشت شیرده و باارزش، ولی این گاو مدت‌ها بود که وضع عجیبی پیدا کرده بود. گاه شیرش زیاد می‌شد و گاه نقصان می‌یافت و هر چه فکر می‌کرد و از هر کس که می‌پرسید، نمی‌توانست علت آن را بیابد. او بعدها به این نتیجه رسید که این نقصان شب‌ها انجام می‌گیرد و در غیاب او، در اصطبل باز و بسته شده است و همین احساس او را به این فکر انداخت که شاید شیر گاوش را زنش یا یکی از نزدیکانش در غیاب او می‌دوشند و به مصرف می‌رسانند. او چند روزی کشیک داد تا بالاخره دو روز پیش حوالی سحر صدایی از درون حیاط شنید، آهسته از جا برخاست و پشت پنجره رفت و با کمال تعجب دید که احمد همسایه‌اش در حال ورود به طویله است و دبه‌ای را نیز در دست دارد. مختار که از این نامردی همسایه به سختی عصبانی شده بود، از اتاق خارج شد و به طویله رفت. بیل را برداشت و محکم بر سر احمد که مشغول دوشیدن شیر بود، فرود آورد.
فریاد احمد و سر و صدای مختار همسایه‌ها را جمع کرد. هر دو نفر برای شکایت به پاسگاه رفتند. پرونده‌ای براساس شکایت طرفین تشکیل شد و متهمین با این پرونده به دادسرا اعزام شدند.

کودکان خانه را به آتش کشیدند

به دنبال یک آتش‌بازی کودکانه، خانه‌ای به آتش کشیده شد و نیمی از اعضای بدن دختربچه‌ای سوخت. بامداد روز گذشته که مادر برای خرید بازار از خانه خارج شده و دو فرزندش را که علی ۴ ساله و زهرا ۲ ساله می‌باشند را در اتاق تنها گذاشته بود. علی با روشن کردن کبریت و آتش زدن یک کارتن مقوایی که زهرا روی آن نشسته بود، قسمتی از اتاق را به آتش کشید و نیمی از بدن خواهرش را سوزاند. همسایگان که با شنیدن صدای گریه و مشاهده شعله‌های آتش متوجه جریان شده بودند، پس از خاموش کردن حریق زهرا را جهت معالجه به بیمارستان سوانح منتقل نمودند و تحت درمان قرار دادند.

اعتراف جیب‌برها

دو نفر به اتهام سرقت و جیب‌بری در حرم رضوی دستگیر شدند. متهمین دارای سوابق و پیشینه سرقت بوده و اخیرا از تهران به قصد جیب‌بری به مشهد آمده بودند. در بازجویی که از متهمین به عمل آمد، به دو مورد سرقت از جیب زوار اعتراف کردند. وجوه مسروقه از ناحیه متهمین کشف و به صاحبان آن‌ها مسترد گردید. متهمین با قرار صادره بازداشت شدند.

پای چوپانی سیاه شد

چند شب پیش جوانی به نام جهانگیر اهل تایباد که گوسفندانش را برای چرا به صحرا برده بود، بر اثر باد و بوران شدید موفق نشد به محل سکونت خود بازگردد و ناچار شب را در گوشه‌ای از بیابان به صبح رساند. هنگامی که هوا روشن شد او دید که پایش سیاه شده و قادر به حرکت نیست. پس از ساعتی، عابرانی که در حال عبور از آن منطقه بودند او را پیدا کرده و جهت معالجه به بیمارستانی در مشهد منتقل کردند.

راه بلد

بازار تاریخی نیشابور، از معدود معابر تجاری سرپوشیده ایران

بازاری که به قلب تاریخ می‌رسد

بازارگردی از تفریحات معمول بسیاری از ماست اما این آخر هفته همراه «راه‌بلد» به یک بازارگردی خاص بیایید. یک راسته بازار که شما را به قلب تاریخ می‌برد.
بازار تاریخی نیشابور از جمله بازارهای سرپوشیده و منحصر به فرد استان خراسان رضوی است که خوشبختانه با وجود عمر حدود ۵۵۰ ساله‌اش هنوز مورد استفاده و پابرجاست و از گزند باد و باران و صد البته گذر زمان، جان سالم به در برده است. این معبر تجاری حالا ۱۴ سالی می‌شود که به فهرست آثار ملی افزوده شده است. جالب است بدانید که بازار مذکور به علت سرپوشیده و مسقّف بودن معبر و راهروی آن، در میان مردم نیشابور، به «بازار سرپوش» معروف است. اما قدیم‌تر‌ها، برای نام بردن از آن از عنوان «سوق القدیم» بهره گرفته می‌شد.

کجا بریم؟

ورودی شمالی این بازار از حاشیه خیابان امام خمینی (ره) شهر نیشابور است. اگر از قدیمی‌های شهر بپرسید برایتان تعریف می‌کنند که بازار مذکور تنها بخش به جا مانده از بازار بزرگی در نیشابور قدیم است که از «دروازه مشهد» آغاز می‌شده و در «دروازه عراق» به پایان می‌رسیده است. ساخت و گسترش این معبر تجاری در دوره‌های مختلف، انجام گرفته است؛ مثلا قدمت بخش قدیمی بازار که شروع آن از دروازه عراق در جنوب بازار فعلی به سمت شمال است، به دوره صفویه بازمی‌گردد و ادامه آن به سمت شمال نیز در دوره‌های مختلف از زندیه تا پهلوی ساخته شده است. گمان بر این است که نوسازی یا ساختن این بازار از جمله اصلاحاتی بوده که شاه عباس صفوی در مدت اقامت خود در نیشابور انجام داده است.

چه می‌بینیم؟

تزیینات به کار رفته در این بازار، شامل آجرچینی‌های پوشش هاست که به صورت خفته، رگ چین و گل اندازهای آجری برجسته، در برخی از طاق‌های شمالی، دیده می‌شود، همچنین درهای چوبی با طرح‌های گره‌سازی و مشبک، در این بازار، چشم را می‌نوازند.

چی داره؟

بازار نیشابور، از جمله بازارهای سنتی ایران است که بدون طرح اصلی و به تدریج ساخته شده و تمام خصوصیات بازارهای ایرانی را دارد. از جمله عناصر تشکیل دهنده بازار نیشابور، راسته بازار، رسته‌های تجاری مختلف، دالان، سرا، تیم، قیصریه و دکان‌های فروش کالا و سایر عناصر بازار از قبیل قهوه‌خانه (چایخانه)، سفره‌خانه، مسجد، حمام و... است.

۱. **مرکز بازار**: در مرکز بازار، میدان کوچکی قرار دارد که بدون پوشش بوده و از آن کوچه‌ای به سمت غرب منشعب می‌شود. در اطراف میدان، عناصر معماری مختلفی از قبیل حمام، مسجدی کوچک و دکان قرار داشته که هنوز فعال‌اند. از جمله عناصر مهم بازار که هم اکنون نیز قابل تشخیص است، (به جز راسته اصلی) سرای زهدی، سرای فرخ‌آبادی (در سال ۱۳۷۹ تخریب شده) و حمام گلشن در بخش جنوبی بازار و حمام مرمر، حمام قدیمی درون بازار، آب‌انبار و سرای مستوفی در بخش شمالی بازار را می‌توان نام برد.

۲. **سرای زهدی**: بنای سرای زهدی در جنوب راسته بازار سرپوشیده نیشابور و در سوی غربی آن قرار گرفته، مقابل سرای زهدی، کاروانسرای فرخ‌آبادی قرار داشته که هم اکنون اثری از آن بر جای نیست. قدمت این بنا که در قدیمی‌ترین بخش بازار نیشابور واقع شده به دوره صفوی می‌رسد. این سرا در گذشته جایگاه گردآوری و انبار کالا و پخش آن در نقاط مختلف بوده و با توجه به این کار کرد، فرم معماری آن طراحی و اجرا شده است.

۳. **حمام قدیمی بازار**: بنای حمام قدیمی بازار، در درون بافت قدیمی شهر نیشابور قرار گرفته و از طریق کوی فیوج، از سمت شرق به خیابان ارگ جنوبی و از سمت شمال از طریق کوچه‌ای به بازار سرپوش نیشابور راه دارد. این بنا که قدمت آن به دوره صفوی می‌رسد، دارای دو بخش بینه و سربینه بوده که بینه آن تخریب شده است. بخش باقی‌مانده (بینه حمام) در برگیرنده گنبدخانه‌ای است که هشت فضا، پیرامون آن ساخته شده است.
از این حمام از دوره پهلوی دوم، با کاربری زورخانه بهره‌برداری و تا زمان ثبت بنا در فهرست آثار ملی در سال ۸۰، نیز به عنوان زورخانه و محل ورزش باستانی، استفاده می‌شده است.

۴. **آب‌انبار بازار نو**: بنای آب‌انبار بازار نو، روبه‌روی در ورودی شمالی بازار سرپوش در ابتدای بازار نو (بازار جواهرفروشان نیشابور) واقع شده است. قدمت این بنا به دوره قاجاریه برمی‌گردد. ساختمان آب‌انبار، آجری است و ورودی آن به استثنای سقف با گچ پوشیده شده است. «آب انبار بازار نو» در آذر سال ۷۵ در فهرست آثار ملی قرار می‌گیرد.

۵. **گرمابه مرمر**: حمام مرمر، یکی دیگر از جاذبه‌های این بازار تاریخی است که قدمت بسیار دارد. این حمام در ابتدای بازار سرپوش نیشابور قرار گرفته است. قدمت این حمام به دوران صفویه می‌رسد که در دوران قاجار و پهلوی تغییرات و تعمیراتی در آن انجام گرفته است. دو دانگ این حمام در سال ۱۲۷۰ قمری از سوی حبیبقلی خان مختاری و دو دانگ دیگر در سال ۱۲۸۲ قمری از سوی حاج ملا محمدتقی و دو دانگ دیگر نیز به دست حاج میرزا ابوالقاسم مجتهد در سال ۱۳۴۸ قمری وقف شده است. حمام یاد شده تا اوایل انقلاب کاربری داشته است.

۶. **حمام مرمر نیشابور**: روی سقف ضلع شمالی گنبدخانه این حمام تاریخی، نقاشی رنگ‌روغنی دیده می‌شود که گویا جنگ سربازان نادر را نشان می‌دهد که البته در لایه‌های زیرین این نقاشی، بخشی از نقاشی‌های دوره قبلی به چشم می‌خورد.

۷. **گرمابه گلشن**: بنای حمام گلشن (گرمابه گلشن) در ضلع جنوبی بازار سرپوش نیشابور و در کنار میدان محلوج‌فروشان (میدان گلشن) قرار گرفته است. این حمام نیز یکی از عناصر کالبدی بازار سنتی تاریخی نیشابور به شمار می‌آید که نام آن برگرفته از میدانی است که در جنب آن قرار گرفته است. قدمت این بنا به اوایل دوران قاجار برمی‌گردد.

مشهد #Mashhad

شهر و استان در شبکه‌های اجتماعی

شکوفه‌زدن درختان بادام در بردسکن

محمدحسین رنجبران از مجریان صدا و سیما، این عکس یادگاری را از جوار حرم رضوی با مخاطبان اینستاگرامی‌اش به اشتراک گذاشت.

جانمایی دستشویی داخل تنه درخت در منطقه گردشگری اخلمد

لاله اسکندی به یاد پدر مرحومش که از چهره‌های فرهنگی شهرستان تربت‌حیدریه بود، نهال سروی را در پارک لاله تهران کاشت و تصویر آن را نیز در اینستاگرام با مخاطبانش شریک شد.

خواندنی‌ها

ماجرای بازداشت رضا رفیع

تازه‌ترین برنامه سه‌ستاره میزبان کاندیداهای بخش بهترین برنامه ورزشی و سرگرمی از برنامه‌های «دورهمی»، «خندوانه»، «حالا خورشید»، «نود»، «قندپهلو» و «فرمانده» بود. رضا رفیع، طنزپرداز اهل تربت‌حیدریه، به نمایندگی از برنامه قندپهلویکی از میهمانان این برنامه بود. او در پاسخ به سوال علیخانی درباره شایعه بازداشتش، گفت: «شما به من نشون بده کی می‌تونه منو بگیره؟». وی توضیح داد: من مدتی درگیر کارهای خانوادگی در شهرستان بودم و یک ماهی می‌شد که در تلویزیون حضور نداشتم. در این مدت آن‌قدر برای من این خبر را ارسال کردند که خودم هم فکر کردم، نکند ما را گرفتند و خودمان بی‌خبریم. علیخانی مجری این برنامه هم با تایید اظهارات وی از درد سرهای شایعات شبکه‌های اجتماعی برای خودش گفت: باز خبر شما بهتر بود؛ من خوابیده بودم، خبر مرگم آمد (خنده).

یادداشت

خسرو فروغان گران سایه

رئیس کمیسیون بازرگانی داخلی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

اصلاح نظام توزیع کالا؛ پایان روند افزایش قیمت‌ها

مردم ایران امسال نیز همچون سنوات گذشته، در حالی به استقبال سال جدید می‌روند که گرانی و افزایش قیمت کالاهای اساسی مخصوصا در بخش مواد غذایی، یک بار دیگر سفره آن‌ها را کوچک‌تر و رفاه‌شان را به لحاظ اقتصادی، محدودتر می‌کند.
کالاهای اساسی، فوری‌ترین و ملموس‌ترین نیازهای روزانه مردم را شامل می‌شوند. یکی از عواملی که اغلب باعث می‌شود این کالاها بعد از قرار گرفتن پشت ویترین، قیمت بالایی به خود بگیرند، عدم توزیع مناسب و همچنین ضعف کنترل بازار است.
در حال حاضر ساختار توزیع کالا در کل کشور با مشکلاتی مواجه است، به عبارت دیگر شرکت‌های پخش کالاها به درستی عمل نمی‌کنند و تداخل وظایف واحدهای صنفی، شهرداری‌ها و سازمان‌های مرتبط در امر توزیع، مزید بر علت گرانی کالاها شده است.
همچنین ورود دستگاه‌های متعدد به مقوله توزیع کالا موجب شده تا در بخش نیازسنجی نیز دشواری‌هایی رقم بخورد. در واقع مهم‌ترین مشکل حوزه بازرگانی داخلی در رابطه با افزایش قیمت کالاهای اساسی مربوط به عدم نیازسنجی کالاست. در حقیقت در بخش پیش‌بینی نیازها، با ضعف آینده‌نگری و توامان نقص در ارزیابی‌ها مواجهیم.
مدیریت چند گانه بازار توزیع کالاهای اساسی علت گرانی در ایام خاص سال نظیر شب عید است. دولت و دستگاه‌های نظارتی، در طول سال‌های گذشته هر بار با تجربه افسارگسیختگی قیمت‌ها در شب عید مواجه بوده‌اند اما این سوال پیش می‌آید که چرا به رغم این تجربه مکرر، باز هم این مشکل تکرار می‌شود. سر رشته گرانی‌ها کجاست که دستگاه‌های نظارتی قادر به مهار آن نیستند؟ پاسخ به این سوال خود سوالات متعدد دیگری را رقم می‌زند اما برای چاره‌جویی، باید اول جوابی برای این ابهام بجوییم.
قاعدتا گام اول برای حل این مشکل، باید ساماندهی بخش نظارت و پرهیز از تشتت عملکرد در این حوزه باشد. بخش بازرسی اصناف و اتحادیه‌ها، نظر به مشکلاتی که برای تامین مالی این مسئله دارند، با ضعف‌هایی مواجه هستند. از طرف دیگر سیستم توزیع آن‌قدر گسترده شده که کنترل آن بسیار دشوار شده است. واحدهای صنفی فاقد مجوز و فعالیت بخشی از سیستم‌های توزیعی در فضای مجازی، بدون نظارت قانونمند، بر چالش‌ها و مشکلات بازار افزوده است.
دغدغه دیگر متوجه توزیع واحدهای صنفی به تناسب جمعیت و نیاز است که مقولاتی چون بازاریابی موفق، رقابت‌پذیری و همچنین مشتری‌مداری را منتج می‌شود.
به طور مثال در مشهد تقریبا واحدهای صنفی به دلیل زائر پذیر بودن شهر به نسبت جمعیت آن، دارای اختلاف زیادی نیست اما در شهرهای دیگر مثل شیراز، با جمعیت یک میلیون و ۸۰۰ هزار نفری، حدود ۸۰ هزار واحد صنفی وجود دارد و عملا عدم تناسبی در این بخش رقم می‌خورد.
در چنین اوضاعی از کمیت و کیفیت کاسته می‌شود و این مشتری است که قربانی عدم‌دوراندیشی مسئولان امر می‌شود.
نظارت بر توزیع برخی کالاهای اساسی همچون گوشت، مرغ، میوه و... براساس طرح انتزاع از وزارت بازرگانی به وزارت جهاد کشاورزی واگذار شد و از آن جا که وزارت جهاد کشاورزی فاقد تجربه لازم در این زمینه بود ایرادهایی به عملکرد آن وارد است.
اما موضوع مهم دیگری که نباید از آن غافل شویم، نقش دلالان در بازار شب عید است. واسطه‌کاری‌ها اغلب اجناس را بسیار گران‌تر از قیمت واقعی به دست مصرف‌کننده می‌رسانند و در این میان نه خریدار و نه تولیدکننده از بهایی که پرداخت شده سودی نمی‌برند، چون جریان دلالی پیشتر سود این بخش را درو کرده است.
بازار استان خراسان رضوی و به تبع آن مشهد هم از این قاعده مستثنا نیست. کلانشهر مشهد به دلیل زائر پذیر بودن نیز جایگاه متفاوتی نسبت به سایر استان‌ها دارد و عمدتا متاثر از فضای گردشگری است که این امر طبعا خود یک تب و گرانی کاذب را شکل می‌دهد. قاعدتا این موضوع باید در چارچوب تمهیداتی کنترل شود و برای اهالی این شهر، بازاری معقول‌تر فراهم آید.
بنا بر گفته‌های فوق، گستردگی و تعدد فوق‌العاده واحدهای صنفی، بالا بودن هزینه‌های شبکه توزیع، عدم ساماندهی پخش کالا و... بازبینی، اصلاح و بهبود نظام توزیع را در کشور بیش از پیش ضرورت می‌بخشد و بدون تردید برنامه اصلاح نظام توزیع کالا و برنامه‌ریزی شرایط را بهبود خواهد داد.
باید یادآور شد که در مسیر حل این مشکل، ساماندهی نظام مدیریتی اصناف، اصلاح نظام قیمت‌گذاری در سطح کشور و امور مربوط به تنظیم بازار، فراهم کردن امکان برخورداری از اطلاعات شبکه توزیع و نظارت بر آن، کاهش هزینه‌های مداخله دولت در تنظیم بازار، توزیع منطقی و عادلانه کالا متناسب با مناطق جغرافیایی مختلف، جلوگیری از افزایش بی‌رویه قیمت‌ها، حداقل کردن نقش واسطه‌ها بین تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان از جمله راهکارهای دیگری است که توصیه می‌شود.
امیدواریم بستری فراهم آید تا در عید امسال، ایرانیان رفاه بهتر و قدرت خرید بیشتری را تجربه کنند.